

різних етапах його розвитку свідчать, що спільними протягом всього періоду його функціонування є здійснення державного контролю та нагляду за безпекою цивільної авіації; сприяння провадженню зовнішньоекономічної і міжнародно-правової діяльності цивільної авіації; реалізація державної політики у сфері цивільної авіації та використання повітряного простору.

Таким чином, Державна авіаційна служба України, яка на даний момент забезпечує реалізацію державної політики в сфері цивільної авіації, неодноразово змінювала свою назву та підпорядкування, але її головне призначення залишилось незмінним.

Література

1. Про створення Державної адміністрації авіаційного транспорту України: Постанова Кабінету Міністрів України від 25.03.1992 р. № 146 [Електронний ресурс].– Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/146-92-%D0%BF>.
2. Питання Міністерства транспорту України: Постанова Кабінету Міністрів України від 17.02.1993 р. № 106 [Електронний ресурс].– Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/106-93-%D0%BF>.
3. Про заходи щодо забезпечення розвитку цивільної авіації України: Указ Президента України від 21.12.1994 р. № 790/94 [Електронний ресурс].– Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/790/94>.
4. Про Державну службу України з нагляду за забезпеченням безпеки авіації: Указ Президента України від 15.07.2004 р. №803/2004 // Офіційний вісник України.– 2004.– № 28.– С. 74.
5. Про утворення Державного департаменту авіаційного транспорту: Постанова Кабінету Міністрів України від 23.05.2006 р. № 708 // Офіційний вісник України.– 2006.– № 21.– С. 87.
6. Про утворення Державної авіаційної адміністрації: Постанова Кабінету Міністрів України від 02.11.2006 р. №1526 // Офіційний вісник України.– 2006.– № 44.– С. 136.
7. Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади: Указ Президента України від 09.12.2010 р. №1085/2011 // Офіційний вісник України.– 2010.– № 94.– С. 15.

Гусар О.А.,
старший викладач,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

СЕРТИФІКАЦІЯ АВІАЦІЙНОГО ПЕРСОНАЛУ ЯК ГАРАНТ БЕЗПЕЧНИХ ПОВІТРЯНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ

По даним останніх десятиліть у світовій цивільній авіації більше 70 % усіх авіаційних пригод пов'язано, з людським фактором. Аналіз рівня безпеки польотів та потенційних факторів аварійності з цивільними повітряними суднами підготовлений фахівцями незалежного розслідування авіаційних подій та інцидентів Державіаслужби України встановив, що за 9 місяців 2012 р. відбулося 97 авіаційних подій та інцидентів. Із них: катастроф – 1, аварій – 1, серйозних інцидентів – 5, інцидентів – 87. У 32% випадків головною, або супутньою причиною виникнення авіаційних подій та інцидентів став людський фактор (екіпаж, персонал технічного обслуговування, персонал забезпечення польотів). При виникненні подій високого рівня (АП,СІ) головною причиною став людський фактор (55%) [1].

Безпечність та ефективність системи авіаперевезень значною мірою залежить від підвищення професійної надійності авіаційного персоналу та їх працездатності, реалізація яких здійснюється через сертифікацію.

Сертифікація персоналу – перевірка персоналу, що має на меті визначення його відповідності кваліфікаційним нормам льотної придатності та вимогам авіаційної безпеки [2, с.382].

Порядок сертифікації авіаційного персоналу, вимоги до кандидатів на отримання Свідоцтв та кваліфікаційних відміток, процедури видачі, внесення обмежень та вилучення Свідоцтв, продовження терміну їх дії встановлені Правилами видачі свідоцтв авіаційному персоналу в Україні [3]. Правила прийняті у відповідності зі стандартами і рекомендованою практикою Міжнародної організації цивільної авіації (ІКАО) для авіаційного персоналу, що здійснює експлуатацію та технічне обслуговування цивільних повітряних суден, використання повітряного простору та обслуговування повітряного руху, підготовку авіаційних фахівців в організаціях, зареєстрованих на території України, незалежно від форм власності та відомчої підпорядкованості.

Правова та адміністративна основа для видачі Свідоцтв авіаційному персоналу визначена в ст. 32 Чиказької конвенції та SARPs (Додаток 1 до Чиказької конвенції). Всі авіаційні фахівці допускаються до само-

стійної професійної діяльності з експлуатації, технічного обслуговування повітряного судна, використання повітряного простору та обслуговування повітряного руху лише за умови, якщо вони мають офіційний дозвіл Державної авіаційної служби України у вигляді Свідоцтв авіаційного персоналу.

Свідоцтво авіаційного персоналу – це офіційний дозвіл відповідного органу державного регулювання діяльності авіації України на здійснення авіаційними фахівцями самостійної професійної діяльності з експлуатації, технічного обслуговування повітряного судна, використання повітряного простору, обслуговування повітряного руху.

Авіаційним фахівцям в Україні видаються такі свідоцтва (або посвідчення):

а) членам екіпажу повітряного судна; б) інженерно-технічному авіаційному персоналу; в) свідоцтво диспетчера служби руху; г) свідоцтво співробітника із забезпечення польотів; г) свідоцтво оператора служби руху (авіаційної станції); д) свідоцтво студента-диспетчера служби руху.

В ст.51 Повітряного кодексу України від 19.05.2011р. №3393-VI встановлено, що кандидат на одержання свідоцтва зазначеного виду та/або кваліфікаційної відмітки повинен мати відповідну професійну підготовку затвердженою програмою у сертифікованому навчальному закладі, мати належний досвід та придатність за станом здоров'я, підтвержені в установленому порядку.

До кандидатів на одержання свідоцтв встановлені різні вимоги щодо їх віку, знань, досвіду тощо. Для свідоцтв авіаційного персоналу встановлені різні терміни дії – від 12 місяців до 5 років.

Водночас, певні категорії осіб, а саме, кандидати на одержання свідоцтв членів екіпажу повітряного судна, диспетчера служби руху, допускаються до професійної діяльності лише за умови наявності медичного сертифіката відповідного класу, виданого згідно з установленими вимогами щодо медичної сертифікації авіаційного персоналу цивільної авіації України. Тобто проводиться комплекс медичних обстежень фізіологічного стану осіб авіаційного персоналу, з метою визначення їх придатності до здійснення професійної діяльності та забезпечення безпеки польотів [4].

Отже, Державіаслужба, як державний орган, якій наділений компетенцією здійснення сертифікації авіаційного персоналу, таким чином здійснює реалізацію функції безпеки цивільної авіації в цілому і безпечних авіаперевезень зокрема. Сертифікація авіаційного персоналу гарантує відповідний і належний рівень професійно підготовлених фахівців цивільної авіації.

Література

1. Аналіз рівня безпеки польотів та виявлення потенційних факторів аварійності з цивільними повітряними суднами за 9 місяців 2012р./ [Електронний ресурс].– Режим доступу до джерела:

<http://www.avia.gov.ua/uploads/documents/8565.pdf>

2. Онтологія безпеки авіації: монографія / М.Г. Луцький, М.О. Сидоров – К.: НАУ, 2011.– 408 с.

3. Правила видачі свідоцтв авіаційному персоналу в Україні, затверджені наказом Міністерства транспорту України від 07.12.98 №486 "Про затвердження Правил видачі свідоцтв авіаційному персоналу в Україні" // Офіційний Вісник України від 29.01.1999.– 1999.– №2.– С.85.

4. Правила медичної сертифікації авіаційного персоналу, крім членів льотного екіпажу, затверджені наказом Міністерства транспорту та зв'язку України від 27.03.2007 №243; Наказ Державіаслужби від 27.03.2006 №223 "Про застосування в цивільній авіації України Спільних Авіаційних Вимог JAR-FCL 1, 2, 3, 4 "Видача свідоцтв льотному екіпажу" // [Електронний ресурс].– Режим доступу до джерела. – <http://www.rada.gov.ua>.

УДК 342.9(043.2)

Гусар О.А.,
старший викладач,
Банах А.І.,
студентка,

Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ПРАВА ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА: ПУБЛІЧНО – ПРАВОВИЙ ВИМІР

Права і свободи громадян у сфері державного управління реалізуються через конкретні правовідносини. С. Г. Стеценко правовідносини визначає як результат впливу правових норм на поведінку суб'єктів, внаслідок якого між ними виникають правові зв'язки [2, с. 80]. На думку А. Ю. Олійника, правовідносини – це специфічні суспільні відносини, які виникають на підставі норм права, учасники яких є носіями суб'єктивних прав та юридичних обов'язків [3, с. 163]. Таким чином, можна визначити, що правовідносини у сфері державного управління – це врегульовані нормами права суспільні відносини, які складаються з приводу здійснення державної влади через необхідність управління справами держави і суспільства. Державне управління здійснюється